

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 664/2566

พนักงานอัยการจังหวัดชุมพรโจทก์ นาง ภ.โจทก์ร่วม นาง ม. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 265, ป.อ. มาตรา 268, ป.อ. มาตรา 341, ป.อ. มาตรา 264, ป.อ. มาตรา 90, พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 66, ป.วิ.อ. มาตรา 193

ย่อ / หลักกฎหมาย

หนังสือรับรองสิทธิครอบครองและการทำประโยชน์ในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินและมีผู้ปกครองท้องที่ยืนยันอันเป็นกิจการที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นกิจการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ หนังสือรับรองดังกล่าวจึงเป็นเอกสารราชการ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 265, 268, 341 ให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันคืนเงิน 200,000 บาท ที่ยังไม่ได้คืนแก่ผู้เสียหายที่ 2 และให้นับโทษของจำเลยที่ 1 และที่ 4 คดีนี้ต่อจากโทษของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 1467/2563 (ที่ถูก อ.467/2563) ของศาลชั้นต้น ระหว่างพิจารณา นางภริมา ผู้เสียหายที่ 2 ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต จำเลยทั้งสี่ให้การปฏิเสธ แต่จำเลยที่ 1 และที่ 4 รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 ตามลำดับ ในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 วรรคหนึ่ง (เดิม), 268 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 264 วรรคหนึ่ง (เดิม), 341 (เดิม) จำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมจึงลงโทษฐานใช้เอกสารปลอมแต่กระหนงดียวตามมาตรา 268 วรรคสอง และความผิดฐานใช้เอกสารปลอมกับฐานฉ้อโกงเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท แต่ละบทโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานใช้เอกสารปลอมเพียงบทเดียว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 1 ปี กับให้จำเลยที่ 1 คืนหรือใช้เงินที่ฉ้อโกงจำนวน 180,000 บาท แก่โจทก์ร่วม ส่วนที่โจทก์ขอโทษต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 4 ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.1467/2563 ของศาลชั้นต้น เมื่อศาลพิพากษายกฟ้องในส่วนของจำเลยที่ 4 ทั้งในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.1467/2563 (ที่ถูก อ.467/2563) ของศาลชั้นต้น ยังไม่มีคำพิพากษา จึงไม่อาจนับโทษต่อได้ ให้ยกคำขอในส่วนนี้ ขอให้หาอื่นสำหรับจำเลยที่ 1 นอกจากนี้ให้ยก และยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ โจทก์อุทธรณ์ โดยอธิบดีอัยการ สำนักงานคดีศาลสูงภาค 8 ซึ่งได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด รับรองให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิจารณาแก้เป็นว่า ให้จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 6 เดือน นอกจากนี้ที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยอัยการสูงสุดรับรองให้ฎีกา จำเลยที่ 1 ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในชั้นนี้ว่า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2557 จำเลยที่ 1 กู้เงินจากโจทก์ร่วมจำนวน 200,000 บาท โดยจำเลยที่ 1 มอบใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ 102861 เนื้อที่ 1 งาน ซึ่งมีชื่อจำเลยที่ 1 เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แก่โจทก์ร่วมเพื่อ

เป็นหลักประกันการกู้เงิน จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นผู้ค้ำประกัน และจำเลยที่ 4 เป็นพยานในสัญญา
ค้ำประกัน ต่อมาโจทก์ร่วมแจ้งความร้องทุกข์โดยมอบหนังสือรับรองซึ่งเป็นเอกสารปลอมแก่
พนักงานสอบสวนเป็นหลักฐาน โดยหนังสือรับรองดังกล่าวมีการถ่ายสำเนาเอกสารที่มีตราประทับ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้วและลายมือชื่อของนายมนัส นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หินแก้ว ผู้เสียหายที่ 1 ประกอบรูปตราครุฑสีแดงและข้อความล้อมรอบว่า
องค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้ว ซึ่งประทับในช่องลายมือชื่อดังกล่าว ลงในกระดาษที่มีตราครุฑ
และกรอกข้อความว่าหนังสือรับรอง ที่ ขพ 77101/239 รับรองว่าจำเลยที่ 1 มีที่ดินไม่มี
เอกสารสิทธิจำนวนเนื้อที่ประมาณ 80 ไร่ ปลุกป่าลมน้ำมันประมาณ 40 ไร่ ปลุกยางพาราประมาณ
40 ไร่ อยู่หมู่ที่ 5 ออกให้ไว้ ณ วันที่ 9 เดือนมีนาคม 2557 มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1
กระทำความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ ฐานใช้เอกสารราชการปลอม และฐานฉ้อโกงหรือไม่
เห็นว่า แม้สัญญากู้เงินระบุว่า เพื่อเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน จำเลยที่ 1 นำโฉนดที่ดินเลขที่
102861 มาวางเป็นหลักประกัน โดยไม่ได้ระบุว่าจำเลยที่ 1 นำหนังสือรับรองมามอบให้แก่โจทก์
ร่วมก็ตาม แต่โจทก์ร่วมไม่เคยรู้จักจำเลยที่ 1 มาก่อน ไม่มีเหตุที่จะกลั่นแกล้งเบิกความปรักปรำ
จำเลยที่ 1 โดยไม่เป็นความจริง โจทก์ร่วมเบิกความเป็นลำดับตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุจนกระทั่ง
แจ้งความร้องทุกข์ อีกทั้งโจทก์ร่วมยังมอบสำเนาหนังสือรับรองซึ่งเป็นเอกสารปลอมแก่
พนักงานสอบสวนเป็นหลักฐานไว้ด้วย โดยจำเลยที่ 3 ให้การในชั้นสอบสวนว่า ขณะจำเลยที่ 1
กู้เงินจำเลยที่ 3 เห็นจำเลยที่ 1 นำเอกสารมาให้แก่โจทก์ร่วม 2 ฉบับ ฉบับหนึ่งคือโฉนดที่ดิน ส่วน
อีกฉบับไม่ทราบว่าเป็นอะไร ซึ่งสอดคล้องกับคำเบิกความของโจทก์ร่วมว่า นอกจากใบแทนโฉนดที่ดิน
แล้ว จำเลยที่ 1 ยังส่งมอบหนังสือรับรองให้แก่โจทก์ร่วมอีก 1 ฉบับ แม้จำเลยที่ 3 เบิกความอ้างว่า
เอกสารอีก 1 ฉบับ นั้น มีภาพถ่ายติดอยู่คล้ายกับสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน แต่สำเนา
บัตรประจำตัวประชาชนเป็นเอกสารราชการที่ประชาชนทั่วไปคุ้นเคยและพบเห็นเป็นประจำ
แตกต่างจากหนังสือรับรอง ที่เป็นหนังสือรับรองขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งประชาชนทั่วไป
ไม่คุ้นเคยและพบเห็นได้ยาก หากเอกสารดังกล่าวเป็นสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำเลยที่ 3
คงให้การต่อพนักงานสอบสวนเช่นนั้นแล้ว คำเบิกความของจำเลยที่ 3 ไม่น่ารับฟัง ในชั้นสอบสวน
จำเลยที่ 1 ยังให้การยอมรับว่าเป็นผู้ทำสำเนาหนังสือรับรองขึ้นมาเอง อันสอดคล้องกับคำเบิกความ
ของโจทก์ร่วมที่ว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้นำหนังสือรับรองมามอบแก่โจทก์ร่วม พยานหลักฐานโจทก์และ
โจทก์ร่วมสอดคล้องต้องกัน มีน้ำหนักมั่นคง แม้โจทก์และโจทก์ร่วมไม่ได้ให้นายสมหมาย สามิของ
โจทก์ร่วมซึ่งอยู่ด้วยในขณะเกิดเหตุมาสืบก็ไม่ทำให้น้ำหนักพยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วม
เสียไป พยานหลักฐานจำเลยที่ 1 ไม่มีน้ำหนักหักล้าง ส่วนที่จำเลยที่ 1 ฎีกาว่าจำเลยที่ 1 นำ
หนังสือรับรองดังกล่าวไปใช้กู้ยืมเงินจากนางสาวลัดดา โจทก์ร่วมในคดีอาญาหมายเลขดำที่
อ.467/2563 หมายเลขแดงที่ อ.942/2563 ของศาลชั้นต้น โดยคดีดังกล่าวจำเลยที่ 1 ให้การ
รับสารภาพและศาลพิพากษาลงโทษในความผิดฐานปลอมเอกสารไปแล้ว จำเลยที่ 1 จึงไม่ได้
นำไปใช้แสดงต่อโจทก์ร่วมในคดีนี้ จำเลยที่ 1 จึงไม่มีความผิดฐานปลอมเอกสารอีกนั้น เป็น
ข้อเท็จจริง ที่จำเลยที่ 1 มิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 8
ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอมหนังสือรับรองและใช้หรือแสดง
หนังสือรับรองปลอมดังกล่าวต่อโจทก์ร่วมโดยยืนยันว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของที่ดินตามสำเนา
หนังสือรับรองดังกล่าวและมอบหนังสือรับรองปลอมดังกล่าวแก่โจทก์ร่วมเพื่อประกอบการกู้เงิน
จากโจทก์ร่วม ปัญหาว่าหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นเอกสารราชการหรือไม่ เห็นว่า ตาม

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 66

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม

และวัฒนธรรม ดังนั้น เมื่อได้รับความจากคำเบิกความของนายมนัส นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

หินแก้ว ผู้เสียหายที่ 1 ว่า การออกหนังสือรับรองดังกล่าวเป็นนโยบายของรัฐบาล และเห็นได้ว่าการ

รับรองการมีที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดินในเขตนั้นมีความเกี่ยวข้องในด้านเศรษฐกิจอันอยู่ใน

อำนาจหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหลายซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่นจึงต้องถือปฏิบัติตามที่

ผู้เสียหายที่ 1 เบิกความตอบคำถามถึงของโจทก์ อีกทั้งการออกหนังสือรับรองของ

องค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้วต้องมีการสำรวจการใช้ประโยชน์ที่ดินและมีผู้ปกครองท้องที่

ยืนยัน อันเป็นกิจการที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การออกหนังสือรับรองจึงเป็นกิจการที่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการของ

องค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 60 วรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ หนังสือรับรองดังกล่าวจึงเป็น

เอกสารราชการ เมื่อจำเลยที่ 1 ปลอมหนังสือรับรองและใช้หรือแสดงหนังสือรับรองปลอมดังกล่าว

แก่โจทก์ร่วมเพื่อประกอบการขอกู้เงินจากโจทก์ร่วม โดยหลอกลวงโจทก์ร่วมว่าจำเลยที่ 1 เป็น

เจ้าของที่ดินตามหนังสือรับรองปลอมดังกล่าวซึ่งไม่เป็นความจริง ความจริงแล้วจำเลยที่ 1 ไม่ได้

เป็นเจ้าของที่ดินดังกล่าว เป็นเหตุให้โจทก์ร่วมหลงเชื่อและให้จำเลยที่ 1 กู้เงินจำนวน 200,000

บาท การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ ฐานใช้เอกสารราชการ

ปลอม และฐานฉ้อโกง ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น ส่วนฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัย

ตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ต่อไปว่า โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานฉ้อโกงหรือไม่ เห็นว่า

โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยที่ 1 กับพวกในข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา

พ.ศ. 2475 หากแต่ฟ้องในข้อหาฉ้อโกง ซึ่งข้อหานี้โจทก์ร่วมเป็นผู้ถูกหลอกลวงโดยมิได้มีส่วนร่วม

กระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 กับพวก อันจะทำให้โจทก์ร่วมไม่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย โจทก์ร่วม

จึงเป็นผู้เสียหาย มีอำนาจร้องทุกข์ การสอบสวนจึงชอบ และโจทก์มีอำนาจฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค

8 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ปัญหาต้อง

วินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ประการสุดท้ายว่า สมควรลงโทษจำเลยที่ 1 สถานเบาและรอกการ

ลงโทษหรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ 1 ปลอมเอกสารราชการหนังสือรับรองของ

องค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้วซึ่งรับรองว่าจำเลยที่ 1 มีที่ดิน 80 ไร่ และมีการทำประโยชน์ใน

ที่ดิน แล้วนำไปใช้แสดงต่อโจทก์ร่วมเพื่อขอกู้ยืมเงิน นับว่าเป็นการกระทำที่มุ่งหวังแต่ประโยชน์

ของตนฝ่ายเดียว ไม่เคารพยำเกรงต่อกฎหมาย อีกทั้งจำเลยที่ 1 ไม่ได้บรรเทาความเสียหายหรือ

ชดใช้เงินคืนแก่โจทก์ร่วมอันจะพอเห็นได้ว่าจำเลยที่ 1 สำนึกในการกระทำความผิด ที่ศาลอุทธรณ์

ภาค 8 กำหนดโทษและไม่รอกการลงโทษมานั้นเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ฎีกาของจำเลย

ที่ 1 ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4

กระทำความผิดฐานร่วมกันใช้เอกสารราชการปลอมหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ฎีกาโดยคัดลอกข้อความ

มาจากอุทธรณ์ตั้งแต่ข้อความว่า "โจทก์ไม่เห็นพ้องด้วย เนื่องจากสำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ที่โจทก์

มีนางภริมาย ผู้เสียหายและโจทก์ร่วมเบิกความว่าขณะทำสัญญากู้ยืมเงินไม่มีบุคคลใดพูดโน้มน้าว

ให้โจทก์ร่วมต้องให้จำเลยที่ 1 กู้ยืมเงินดังที่ศาลชั้นต้นหยิบยกมาเป็นเหตุยกฟ้องก็ตาม แต่การที่จะ

พิจารณาว่าจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ร่วมกับจำเลยที่ 1 ใช้เอกสารราชการปลอมและฉ้อโกงตามฟ้องนั้น

ควรต้องพิจารณาข้อเท็จจริงอันเป็นพฤติการณ์แห่งคดีทั้งก่อนเกิดเหตุและขณะเกิดเหตุทั้งหมด

ประกอบด้วย กล่าวคือ ... ขอประทานศาลอุทธรณ์ภาค 8 ได้โปรดพิจารณาแล้วมีคำพิพากษาแก่

คำพิพากษาของศาลชั้นต้นแล้วมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ฐานร่วมกันใช้
เอกสารราชการปลอมและร่วมกันฉ้อโกงตามฟ้อง..." เห็นได้ว่า ฎีกาของโจทก์เป็นการคัดลอก
ข้อความมาจากอุทธรณ์ทั้งสิ้น และเป็นการโต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น มิได้โต้แย้งคำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค 8 ว่าพิพากษาไม่ชอบอย่างไร หรือไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8
เพราะเหตุใด ทั้งเหตุผลในการวินิจฉัยของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 8 แตกต่างกัน ฎีกาของ
โจทก์ในข้อนี้จึงมิได้คัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8 เป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 193 วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา 216 วรรคหนึ่ง และมาตรา
225 แม้การสูงสุดรับรองให้โจทก์ฎีกาและศาลชั้นต้นรับฎีกาของโจทก์ส่วนนี้มาก็เป็นการไม่ชอบ
ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 265 (เดิม), 268 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 265 (เดิม), 341 (เดิม) จำเลยที่ 1 เป็นผู้ปลอม
เอกสารราชการและใช้เอกสารราชการปลอม จึงลงโทษฐานใช้เอกสารราชการปลอมตามมาตรา
268 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 265 (เดิม) แต่กระหนงดียวตามมาตรา 268 วรรคสอง และความผิด
ฐานใช้เอกสารราชการปลอมกับฐานฉ้อโกงเป็นการกระทำความผิดเดียวกันเป็นความผิดต่อกฎหมาย
หลายบท แต่ละบทโทษเท่ากัน ให้ลงโทษฐานใช้เอกสารราชการปลอมเพียงบทเดียวตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 1 ปี นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตาม
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 8

องค์คณะ

จักษ์ชัย เยพิทักษ์ · เจษฎาวิทย์ ไทยสยาม · ไชยยศ วรรณทศศิริ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/664/2566>